

โครงการตำราคณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

การพยาบาลผู้มีพฤติกรรมการฆ่าตัวตาย

Nursing Care for Persons with Suicide Behavior

การพยาบาลผู้มีพฤติกรรมการฆ่าตัว..
WY160 ส255ก 2564

B0014875
bib:13399117034

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ สกกุลพรรณ
กลุ่มวิชาการพยาบาลจิตเวช คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

การพยาบาลผู้มีพฤติกรรมฆ่าตัวตาย

Nurising Care for Persons with Suicide Behavior

จัดพิมพ์โดย : คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
110/406 ถ.อินทวโรรส ต.ศรีภูมิ อ.เมือง จ.เชียงใหม่
โทร 053-935021 www.nurse.cmu.ac.th

บรรณาธิการ : ผศ.ดร.สมบัติ สกุลพรรณ

ผู้ออกแบบปก : ผศ.ดร.สมบัติ สกุลพรรณ

ISBN : 978-616-398-085-4

พิมพ์ครั้งที่ : 1

ราคา : 220 บาท

จำนวนหน้า : 136 หน้า

จำนวนที่พิมพ์ : 500 เล่ม

สำนักพิมพ์ : บริษัท สมาร์ท โคตติ้ง แอนด์ เซอร์วิส จำกัด

253 หมู่ 3 ต.หนองควาย อ.หางดง จ.เชียงใหม่ 50230

โทรศัพท์ 053-114822

E-mail : smartcoating@yahoo.com www.smartcoating.net

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

Nationat Library of Thailand Cataloging in Publication Data

สมบัติ สกุลพรรณ

การพยาบาลผู้มีพฤติกรรมฆ่าตัวตาย = Nurising Care for Persons
with Suicide Behavior.-- เชียงใหม่ ; คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2564,
136 หน้า.

1. การพยาบาล. I. ชื่อเรื่อง.

ISBN 978-616-398-085-4

© สงวนลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ห้ามลอกเลียนแบบ ทำซ้ำ ดัดแปลง ส่วนหนึ่งส่วนใดของตำราฯ รวมทั้งการจัดเก็บ ถ่ายทอดไม่ว่ารูปแบบ
หรือวิธีการใดๆ ด้วยกระบวนการทางอิเล็กทรอนิกส์ การถ่ายภาพ การบันทึกหรือวิธีการอื่นใด โดยไม่ได้รับอนุญาต

กรณีต้องการสั่งซื้อ กรุณาติดต่อ โครงการตำรา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 50200

ส่งจ่ายในนาม คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปท. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สารบัญ

	หน้า
คำนิยม	ก
คำนำ	ข
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่ 1 พฤติกรรมการฆ่าตัวตาย	1
ความสำคัญของปัญหาการฆ่าตัวตาย	2
ความหมายของการฆ่าตัวตายและพฤติกรรมการฆ่าตัวตาย	4
ความเหมือนและความต่างของอัตวินิบาตกรรมกับการุณยฆาต	7
อุบัติการณ์และแนวโน้มของปัญหาการฆ่าตัวตาย	11
ผลกระทบจากปัญหาการฆ่าตัวตาย	12
สรุป	14
เอกสารอ้างอิง	15
บทที่ 2 ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการฆ่าตัวตาย	19
ทฤษฎีทางชีวภาพ	19
ระบบสารสื่อประสาท	20
พันธุกรรม	22
ทฤษฎีทางจิตวิทยา	23
ทฤษฎีจิตวิเคราะห์	23
ทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	23
ทฤษฎีพฤติกรรมปัญญานิยม	25
แนวคิดทางสังคมวิทยา	25
แนวคิดทางสังคมวิทยาของอีเมลล์ เดอร์ไคม์	25
แนวคิดทางสังคมอื่น ๆ	26

แนวคิดทางพุทธศาสนา	28
แนวคิดทางศาสนาอิสลามและศาสนาคริสต์	29
สรุป	31
เอกสารอ้างอิง	32
บทที่ 3 การประเมินและคัดกรองผู้มีพฤติกรรมฆ่าตัวตาย	37
ลักษณะปัญหาและอาการสำคัญของผู้มีพฤติกรรมฆ่าตัวตาย	37
หลักการของการประเมินและคัดกรองผู้ที่มีความเสี่ยง	41
ต่อการเกิดพฤติกรรมฆ่าตัวตาย	
เครื่องมือการประเมินและคัดกรองผู้ที่มีความเสี่ยง	43
ต่อการเกิดพฤติกรรมฆ่าตัวตาย	
สรุป	51
เอกสารอ้างอิง	52
บทที่ 4 การป้องกันและการบำบัดผู้มีพฤติกรรมฆ่าตัวตาย	55
หลักการและเป้าหมายในการป้องกันและการบำบัด	55
การจัดการปัจจัยเสี่ยง	56
การจัดการปัจจัยปกป้อง	58
รูปแบบและแนวทางการป้องกันและการบำบัดตามทฤษฎีและแนวคิดต่าง ๆ	61
รูปแบบและแนวทางการป้องกันการฆ่าตัวตายแบบชุมชนและองค์กร	61
ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม	
ตัวอย่างรูปแบบและแนวทางฯ ของกรมสุขภาพจิต	62
ตัวอย่างรูปแบบและแนวทางฯ ของเสมาริตันส์	65
การบำบัดตามทฤษฎีทางชีวภาพ	67
การบำบัดทางการแพทย์บาลในผู้ที่รับการรักษาด้วยยา	68
การบำบัดทางการแพทย์บาลในผู้ที่รับการรักษาด้วยไฟฟ้า	74
การบำบัดตามทฤษฎีทางจิตวิทยา	75
การบำบัดทางการแพทย์บาลโดยการปรับความคิดและพฤติกรรม	75
การบำบัดทางการแพทย์บาลโดยการแก้ปัญหา	81
การบำบัดตามแนวคิดทางพุทธศาสนา	89

สรุป 96

เอกสารอ้างอิง 97

บทที่ 5 กรณีศึกษาการบำบัดทางการพยาบาลในผู้มีพฤติกรรมการฆ่าตาย 103

กรณีศึกษาที่ 1: ผู้ป่วยโรคเรื้อรังทางกายที่มีความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย 103

กรณีศึกษาที่ 2: ผู้ป่วยโรคซึมเศร้าที่มีพฤติกรรมพยายามฆ่าตัวตาย 114

กรณีศึกษาที่ 3: ผู้ป่วยโรคจิตเภทที่มีอาการทางจิตซึ่งเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย 120

สรุป 126

เอกสารอ้างอิง 127

ดัชนีภาษาไทย 129

ดัชนีภาษาอังกฤษ 132

 สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ความเหมือนและความต่างของอัตวิบาตกรรมกับการรณยฆาต	10
ตารางที่ 2 ความเชื่อมโยงของข้อวินิจฉัยทางการพยาบาล	108
เป้าหมายการพยาบาลและเกณฑ์การประเมินผลของกรณีศึกษาที่ 1	
ตารางที่ 3 ความเชื่อมโยงของข้อวินิจฉัยทางการพยาบาล	124
เป้าหมายการพยาบาลและเกณฑ์การประเมินผลของกรณีศึกษาที่ 3	

ภาพที่ 1	แบบคัดกรองโรคซึมเศร้า 2 คำถาม (2Q)	44
ภาพที่ 2	แบบประเมินโรคซึมเศร้า 9 คำถาม (9Q)	45
ภาพที่ 3	แบบประเมินการฆ่าตัวตาย 8 คำถาม (8Q)	46
ภาพที่ 4	แบบประเมินความเสี่ยงในการฆ่าตัวตาย M.I.N.I.	48
ภาพที่ 5	แบบคัดกรองผู้ที่มีเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย (SU-9)	50
ภาพที่ 6	รูปแบบความคิด	77
ภาพที่ 7	ความเชื่อมโยงของสิ่งเร้า ความคิดและความทุกข์	79
ภาพที่ 8	มุมมองต่อปัญหา รูปแบบในการแก้ปัญหาและผลลัพธ์	84
ภาพที่ 9	ผลของการประเมินตามแบบประเมิน 9Q แต่ละข้อ	104
ภาพที่ 10	ผลของการประเมินตามแบบประเมิน 8Q แต่ละข้อ	106
ภาพที่ 11	แผนเพื่อความปลอดภัยสำหรับผู้ป่วย	111
ภาพที่ 12	ภาพประกอบขั้นตอนการบำบัดผู้ป่วยกรณีศึกษาด้วย PST	113
ภาพที่ 13	ผลของการประเมินตามแบบประเมิน M.I.N.I. แต่ละข้อ	115
ภาพที่ 14	ความเชื่อมโยงของสิ่งเร้า ความคิด อารมณ์ พฤติกรรมและสรีระของผู้ป่วย	119